

Wścieklizna w odwrocie – dane za rok 2018

Marian Flis

z Katedry Zoologii, Ekologii Zwierząt i Łowiectwa Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Prowadzona od 1993 r. na terenach zachodniej Polski doustna immunizacja lisów wolno żyjących przeciw wścieklicznie, rozszerzona w 2002 r. na teren całego kraju, pomimo dość wysokich kosztów, już od samego początku wpłynęła istotnie na liczbę przypadków występowania wirusa, zarówno u zwierząt dzikich, jak i domowych. W okresie kiedy akcją szczepień objęto cały kraj, stwierdzonych zostało 1214 przypadków wściekliczny u zwierząt, z czego 152 przypadki choroby wystąpiło u zwierząt domowych, a połowa z nich dotyczyła kotów. U zwierząt dzikich wścieklicznę stwierdzano głównie u lisów wolno żyjących, łącznie 890 przypadków. W kolejnych latach, pomimo występowania fluktuacji, liczba stwierdzanych przypadków wykazywała tendencję spadkową. Stan taki utrzymywał się do 2009 r., kiedy na terenie kraju stwierdzono tylko 8 przypadków wściekliczny, z czego 6 u lisów wolno żyjących. Rokrocznie spadająca liczba stwierdzeń wirusa oraz brak jego występowania w niektórych województwach wpłynęły na zmniejszenie liczby akcji immunizacyjnych. Uważankowane to było faktem, że w przypadkach, gdy na terenie danego województwa nie stwierdza się wściekliczny przez dwa kolejne lata, prowadzona jest wyłącznie akcja szczepień wiosennych. Obniża to dość istotnie związane z tym koszty (1, 2, 3, 4, 5, 6).

W pracy dokonano analizy występowania i rozmieszczenia przestrzennego wirusa wściekliczny w Polsce w 2018 r.

W 2018 r. na terenie całego kraju stwierdzono 9 przypadków wściekliczny, wyłącznie u zwierząt dzikich, co stanowiło o jeden przypadek mniej w porównaniu z 2017 r. Cztery przypadki wystąpiły u lisów wolno żyjących, zaś pięć kolejnych u nietoperzy. Rozmieszczenie

Rabies in retreat – data for 2018

Flis M., Department of Zoology, Animals Ecology and Hunting, Faculty of Biology and Animal Husbandry, University of Life Sciences in Lublin

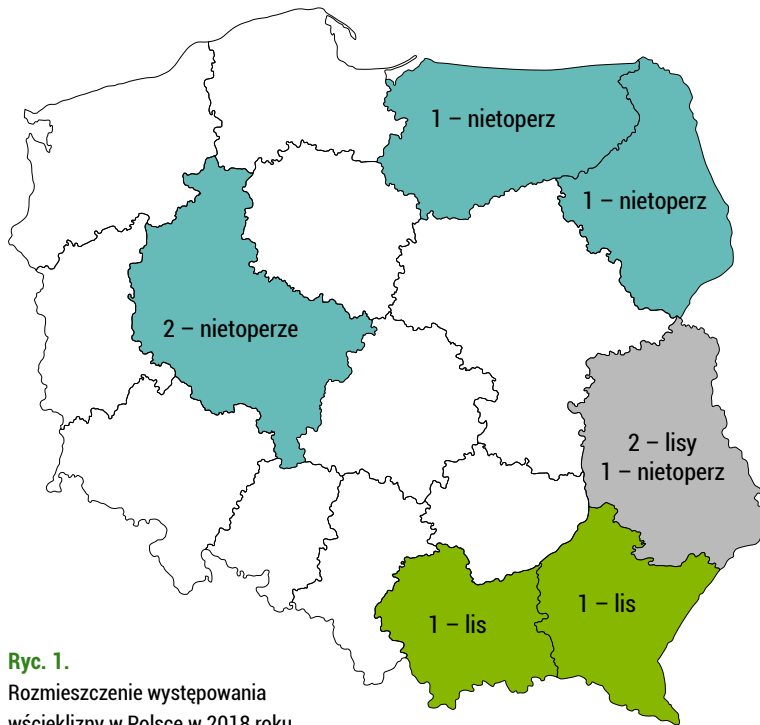
This paper presents the epizootic situation of rabies in Poland, in 2018. During this year, 9 cases of rabies were identified in the whole country. There were four cases of rabies in free-living foxes. Two cases in the province of Lublin, one in Malopolska and one in Subcarpathian province. So, similarly as in previous years, they have occurred in the south-eastern part of Poland. The remaining five cases of rabies were recognized in bats. There were three cases in Lublin, Podlasie and Warmia-Masuria provinces and two cases in Wielkopolska province. The total number of rabies cases is only nine, but it is quite alarming to identify five cases in bats that can be both reservoir and vector of transmission of the virus, in various parts of the country.

Keywords: rabies, fox, bat, epizootic situation, Poland, 2018.

przestrzenne stwierdzonych przypadków wirusa u lisów wolno żyjących wskazuje, że nadal rejonem, gdzie jeszcze występuje rezerwuar wirusa u lisów są tereny południowo-wschodniej i południowej Polski (ryc. 1). Z kolei wścieklicznę u nietoperzy stwierdzono w województwach wschodniej i północno-wschodniej części kraju oraz w Wielkopolsce.

Podsumowanie

Przedstawiona sytuacja stanu epizootycznego wściekliczny u zwierząt na terenie kraju w 2018 r. wskazuje, że występuje rokroczny spadek liczby stwierdzanych

Ryc. 1.

Rozmieszczenie występowania wścieklizny w Polsce w 2018 roku

przypadków wścieklizny u zwierząt. Wirus został wyeliminowany u zwierząt domowych, zaś największym zagrożeniem w obecnej sytuacji wydaje się fakt corocznego stwierdzania wścieklizny u nietoperzy. Mimo że liczba przypadków stwierdzanych u tego gatunku jest niewielka, to ssaki te mogą stanowić nowy rezerwuuar wirusa, a tym samym wpływać na wzrost zagrożenia epizootycznego i epidemiologicznego.

Piśmiennictwo

1. Buczek J.: Wścieklizna – historia, stan obecny, kontrola epidemiologiczna. *Med. Weter.* 1999, **55**, 783–787.
2. Flis M.: Efekt szczepień przeciw wścieklicznie a dynamika liczebności lisów. *Med. Weter.* 2009, **65**, 175–178.
3. Flis M., Grela E.R., Gugala D.: Occurrence of rabies in Poland in 2011–2015 in relation to the free-living fox population. *Med. Weter.* 2017, **73**, 43–47.
4. Flis M.: Preventive vaccination of foxes against rabies – economic and environmental aspects. *Economics and Environ.* 2018, **1**, 220–230.
5. Mól H.: Od wścieklizny ulicznej psów do leśnej lisów. *Życie Wet.* 2004, **79**, 502–505.
6. Mól H.: Wścieklizna zwierząt w Polsce w latach 1999–2000 w przyrodniczej i urzędniczej inwentaryzacji na koniec wieku. *Życie Wet.* 2001, **76**, 270–273.